

ESG-risico analyse

1 Inleiding

“ESG” is een nieuw en opkomend risico. Alliance heeft deze ESG-risico analyse opgesteld met als doel te beoordelen in hoeverre ESG-risico’s een gevaar kunnen zijn voor het strategische doel van Alliance: waarmaken van het beoogde pensioenresultaat.

Bij het opstellen van deze ESG-risico analyse heeft Alliance zich mede gebaseerd op guidance van DNB:

- Good practice ESG-risicobeheer van juli 2022.
- Gids beheersing klimaat en milieurisico’s van 30 maart 2023.

Deze good practices zijn indicatief van aard. Alliance heeft een proportionele werkwijze toegepast die past bij de aard van omvang van het pensioenfonds en de cultuur van de deelnemerspopulatie. Aldus heeft Alliance op kwalitatieve wijze geanalyseerd in hoeverre ESG-risico’s materieel zijn voor Alliance. Alliance heeft de blootstelling aan deze risico’s in kaart gebracht en de materialiteit ervan beoordeelt. Zo nodig neemt Alliance (aanvullende) risicobeheersingsmaatregelen om de materiële risico’s te beheersen. Bovendien blijft Alliance deze risico’s in de tijd beoordelen.

Proces

Alliance heeft de volgende stappen doorlopen bij het opstellen van deze ESG-risico analyse (in een aparte tabel).

1. Inventariseren van het huidige risicobeheer en beleid op gebied van duurzaamheid.
2. Opstellen van de concept ESG-risico analyse door de BAC op 16 april 2024.
3. Consultatie van Sleutelfunctiehouder Risicobeheer op de concept ESG-risicoanalyse met een oordeel in een aparte memo.

4. Studiedag maatschappelijk verantwoord beleggen voor het bestuur op 16 april 2024.¹
5. Bespreking en besluitvorming van de ESG-risico analyse en besluitvorming door het bestuur op 28 mei 2024.

In een volgende stap zal deze ESG-risico analyse worden verwerkt in de Eigen Risico Beoordeling van Alliance.

Deze risicoanalyse spreekt over “ESG”. Dit is een containerbegrip en hier mee wordt bedoeld risico’s die zich voordoen op gebied van: milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

Alliance zal de ESG-risicoanalyse jaarlijks evalueren en zo nodig aanpassen.

2 Wettelijk kader²

De wet- en regelgeving voor pensioenfondsen is vastgelegd in de Pensioenwet (Pw), Besluit FTK, Besluit Uitvoering Pw en Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb), en in de Wet financieel toezicht (Wft). De wetgeving spreekt over: “risico’s die zich voordoen op terrein van milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen”. Dit is een bredere scope, en in lijn met de scope die EIOPA hanteert in IORP II, namelijk ‘ESG-factoren’. ESG staat voor ‘Environmental’, ‘Social’ en ‘Governance’ factoren. Zo zijn pensioenfondsen met de implementatie van de IORP II richtlijn in de Pensioenwet begin 2019 verplicht ESG risico’s een plaats te geven in het risicobeheersingsraamwerk en de eigen risicobeoordeling. Pensioenfondsen moeten ook in hun jaarverslag vermelden op welke wijze zij in het beleggingsbeleid rekening houden met ESG-factoren en in het kader van de SFDR deze informatie ook breder delen – bijvoorbeeld op de website.

De ERB bevat een onvoldoende beschrijving of beoordeling van nieuwe of opkomende risico’s op het gebied van ESG en in hoeverre deze van toepassing zijn.

¹ Op 27 september 2018 had het bestuur ook al een studiedag ESG.

² Bron: DNB

Artikel 5:68 Wft en artikel 21a Besluit Marktmissbruik Wft	Voor pensioenfondsen geldt één expliciet verbod: investeringen in ondernemingen die betrokken zijn bij de productie van clustermunie.
Artikel 18 en artikel 18b Besluit financieel toetsingskader.	De risico's die verband houden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen met betrekking tot de beleggingsportefeuille en het beheer daarvan worden betrokken in de risicobeheersing van een pensioenfonds. Een pensioenfonds heeft als lange termijn belegger direct te maken met de consequenties van ecologische, economische of maatschappelijke ontwikkelingen op de toekomstige waarde van de beleggingen. De risico's die daarmee verband houden, vormen dan ook een onderdeel van het risicobeheersing en de eigenrisicobeoordeling.
Artikel 21 van de Pw en artikel 48 Wvb, artikel 2 Besluit uitvoering Pw	Werknemer c.q. deelnemer ontvangt binnen drie maanden na de start van de pensioenverwerving basisinformatie over zijn pensioenregeling (Pensioen 1-2-3). In artikel 2 Besluit uitvoering Pw en Wvb is opgenomen wat hieronder wordt verstaan. Dit omvat informatie als de wijze waarop het pensioenfonds in het beleggingsbeleid rekening houdt met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.
Artikel 135, lid 4 Pw c.q. artikel 130, lid 3 Wvb	Een pensioenfonds vermeldt in zijn bestuursverslag op welke wijze in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Een verantwoordingsorgaan (115a Pw c.q. artikel 110e Wvb) of belanghebbendenorgaan (115c Pw) van een pensioenfonds heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het bestuursverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht over het door het bestuur uitgevoerde beleid, evenals over beleidskeuzes voor de toekomst.
Artikel 145, lid 1 Pw, artikel 29b Besluit FTK	In de verklaring inzake beleggingsbeginselen wordt onder meer opgenomen de wijze waarop in het beleggingsbeleid rekening wordt gehouden met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen. Daarbij kan worden gedacht aan de wijze waarop energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij het beleggingsbeleid.
Artikel 33 Pw, artikel 42 Wvp, artikel 11 Besluit uitvoering Pw, Wvp (Code pensioenfondsen)	Pensioenfondsen zijn verplicht om in het jaarverslag te rapporteren over de naleving van de Code pensioenfondsen. Indien een uitvoerder de principes niet heeft nageleefd of niet voornemens is deze in het lopende en daarop volgende boekjaar na te leven, moet hij daarvan in het bestuursverslag gemotiveerd opgave doen. De Code Pensioenfondsen schrijft onder meer voor dat besturen ervoor moeten zorgen dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.

3 Uitgangspunten

- Alliance belegt het vermogen uitsluitend in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden. ([Artikel 135 Pensioenwet](#)) Het strategische doel van Alliance is een goed pensioenresultaat.
- Alliance heeft uitsluitend dit financiële doel en hanteert daarnaast geen nevenactiviteiten zoals het stimuleren van maatschappelijke doelen waaronder ESG- en klimaatdoelen. [Artikel 116 Pensioenwet](#).

- Alliance beoordeelt in hoeverre ESG- en klimaatrisico's het strategische doel van Alliance in gevaar brengen. Eventuele materiële risico's worden beheerst tot een aanvaardbaar niveau.
- Alliance heeft zich verdiept in het effect op rendement en risico van ESG- en klimaatbeleggingen. Mede op basis van het commissie parameters rapport van 29 november 2022 komt het bestuur tot de volgende conclusies:
 - ESG is geen factor die bepalend is voor het rendement en risico van beleggingen en er is dus niet zoiets als ESG-beleggingscategorie.
 - Mede door een gebrek aan data is het onduidelijk in hoeverre ESG-gerelateerde beleggingen tot een andere rendements/risico verhouding zouden leiden.
 - Eventuele klimaatrisico's doen zich op zeer lange termijn voor. Deze zijn onduidelijk omdat verschillende modellen verschillende uitkomsten geven van economische schade. Deze risico's zijn mogelijk nog niet volledig verwerkt in huidige marktprijzen.
- Alle relevante informatie en risico's (waaronder ESG- en klimaatrisico's) zijn verwerkt in de marktprijzen van beleggingen. Alliance (of vermogensbeheerders) hebben niet meer of betere informatie over de ESG- en klimaatrisico's dan de markt. Door passief te beleggen:
 - Maakt Alliance optimaal gebruik van deze collectieve kennis van de markt waardoor alle risico's waaronder ESG- en klimaatrisico's zo veel mogelijk worden ingeprijsd.
 - Maakt Alliance optimaal gebruik van diversificatie waardoor eventuele ESG- en klimaatrisico's worden weggediversifieerd tot een inmaterieel niveau.
- Alliance reduceert de kosten zo veel mogelijk.

4 Conclusies

In een aparte tabel heeft Alliance de ESG-risico's geanalyseerd, de materialiteit daarvan beoordeeld en zo nodig aanvullende risicobeheersingsmaatregelen getroffen. De belangrijkste conclusies zijn:

- Het beleggingsbeleid van Alliance wijkt niet significant af van de brede markt index. Sterk afwijken van de index zal de rendement/risico/kosten verhouding nadelig beïnvloeden wat ten koste gaat van het strategische doel. Door de portefeuille te concentreren nemen eventuele ESG-risico's eerder toe dan af.
- Op grond van morele overwegingen en met het oog op het beheersen van het reputatierisico en het gehoor geven aan deelnemersvoorkeuren op het gebied van ESG, staat Alliance kleine ESG-gerelateerde afwijkingen van de brede marktindex toe zolang die geen significante impact hebben op het strategische doel. Dit wordt beoordeeld d.m.v. het volgen van de tracking error van de beleggingsfondsen t.o.v. hun benchmark.
- ESG-risico's doen zich vooral voor bij aandelen en in mindere mate bij credits en niet bij staatsobligaties. Om de inspanningen beheersbaar te houden wordt het ESG-beleid primair geïmplementeerd bij aandelen.